

1. ULUSLARARASI

KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

"Değişen dünyada kadın olmak: Modern Maskeler, Süregelen Mücadele"

SEMPOZYUM RAPORU
VE KONUŞMACI ÖZETLERİ KİTABI
29 KASIM 2025

PSİKİYATRİ HEMŞİRELERİ DERNEĞİ

Kadın Ruh Sağlığı ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

İÇİNDEKİLER	SAYFA NO
KURULLAR	
DÜZENLEME KURULU	iii
BİLİMSEL KURUL	iv
BİLİMSEL PROGRAM	v
SEMPOZYUM RAPORU	
GİRİŞ	2
SEMPOZYUM BİLİMSEL İÇERİK ÖZETLERİ	3
KATILIMCI GERİ BİLDİRİMLERİ VE GENEL DEĞERLENDİRME	6
SONUÇ VE ÖNERİLER	9
KONUŞMACI ÖZETLERİ	
Şiddetin Kuşaklararası ve Kuşak-Aşkın Aktarımı: Domino Etkisi	12
Intergenerational and Transgenerational Transmission of Violence: The Domino Effect	13
Şiddetin Normalleştirilmiş Döngüsünü Kırma Stratejileri	14
Strategies to Break the Normalized Cycle of Violence	16
Dijitalleşme Çağında Şiddet: Çevrimiçi Taciz, Siber Zorbalık, İzinsiz Veri Paylaşımı ve Deepfake	18
Violence in the Age of Digitalization: Online Harassment, Cyberbullying, Unauthorized Data Sharing, and Deepfakes	19
Ev İçi Görünmeyen Emek: Süper Anne, Kusursuz Eş Beklentileri ve Ruh Sağlığına Etkisi	20
Invisible Domestic Labor: Expectations of the Super Mom, the Perfect Spouse, and Their Impact on Mental Health	22
The Glass Ceiling, Wage Inequality, and Underrepresentation in Professional & Academic life	24
Kesişimsellik Perspektifiyle Kadın Sığınmacı ve Mülteci Kadınlar	25
Refugee and Asylum-Seeking Women from an Intersectionality Perspective	26
An Example of a Non-Governmental Organization for Migrant Women: AWO	27

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Psikososyal Dayanıklılık: Baş Etme Becerileri, Umut, Ruh Sağlığını Koruma Yolları	28
Psychosocial Resilience: Coping Skills, Hope, and Ways to Protect Mental Health	30
Kolektif Direniş ve Dayanışma: Kadın Hakaretleri, Sivil Toplum ve Dayanışma Ağları	32
Collective Resistance and Solidarity: Women's Movements, Civil Society, and Solidarity Networks	33
The Safeguarding Role of Mental Health Nurses and Its Significance for Women's Mental Health	34
Kriz Zamanlarında Kadın Liderliği ve Görünürlük: Afetler	35
Women's Leadership and Visibility During Crisis: Disasters	38

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

SEMPOZYUM BAŞKANLARI

Emel ÖZTÜRK TURGUT, Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi

Fatma ÖZ, Prof. Dr., Lokman Hekim Üniversitesi

Gül DİKEÇ, Prof. Dr., Fenerbahçe Üniversitesi

SEKRETERYA

Kevser PAMUK, Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Nur Elçin BOYACIOĞLU, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

DÜZENLEME KURULU

Adile BOZKURT TONGUÇ, Arş. Gör. Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Ege Miray TOPÇU, Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi

Elif BİLGİN, Uzm. Hem., Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma

Hastanesi

Elif Hilal TOPRAK, Uzm. Hem., Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma

Hastanesi

Esmâ ÖZMAYA, Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi

Fadime BAYRI BİNGÖL, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi

Fatma ATKAN, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Kültür Üniversitesi

Gizem BEYCAN EKİTLİ, Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi

Kübra TAN, Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi

Melisa BULUT, Arş. Gör. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Pınar TEKTAŞ, Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi

Selver BEZGİN, Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Sibel POLAT OLCA, Doç. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi

Tülay YILDIRIM SİMNEZ, Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi

Vesile ADIGÜZEL, Dr. Öğr. Üyesi, Yalova Üniversitesi

(İsme Göre Alfabetik Sıralama ile)

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

BİLİMSEL KURUL

Adile BOZKURT TONGUÇ, Arş. Gör. Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Berna ARİFOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi, KKTC Sağlık Bakanlığı Yataklı Tedavi Kurumları Dairesi, KKTC

Betül SAVAŞ, RN, MSc, Essex Partnership University NHS Foundation Trust, England

Ege Miray TOPÇU, Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi

Elif BİLGİN, Uzm. Hem., Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Elif Hilal TOPRAK, Uzm. Hem., Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Emel ÖZTÜRK TURGUT, Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi

Esen ÇİFTÇİ, RN, Düsseldorf Evangelisch, Germany

Esin ŞEN, Psychologist, MSc, Holland

Esmâ ÖZMAYA, Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Fadime BAYRI BİNGÖL, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi

Fatma ATKAN, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Kültür Üniversitesi

Fatma ÖZ, Prof. Dr., Lokman Hekim Üniversitesi

Gizem BEYCAN EKİTLİ, Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi

Gül DİKEÇ, Prof. Dr., Fenerbahçe Üniversitesi

Kevser PAMUK, Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Kübra TAN, Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi

Melisa BULUT, Arş. Gör. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Nur Elçin BOYACIOĞLU, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Pınar TEKTAŞ, Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi

Selver BEZGİN, Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Shobha SHETTY, Lecturer, South East Technological University, Ireland

Sibel POLAT OLCA, Doç. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi

Tülay YILDIRIM ÖŞEMEZ, Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi

Vesile ADIGÜZEL, Dr. Öğr. Üyesi, Yalova Üniversitesi

Yeter Sinem UZAR ÖZÇETİN, Assoc. Prof. Dr., University College Dublin, Ireland

(İsme Göre Alfabetik Sıralama ile)

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

BİLİMSEL PROGRAM

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Gül DİKEÇ (Sempozyum Başkanı)

Prof. Dr. Fatma ÖZ (Sempozyum Başkanı)

OTURUM 1: Değişen Dünyada Kadına Yönelik Şiddet: Eski İzler, Yeni Yüzler

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Fatma ÖZ – Prof. Dr. Gül DİKEÇ

10.00–10.20: Doç. Dr. İnci DOĞANER – Kuşaklar Arası Şiddet Aktarımı

10.20–10.40: Doç. Dr. Emre ÇİYDEM – Şiddetin Normalleştirilmiş Döngüsünü Kırma Stratejileri

10.40–11.00: SİBERAY Proje Görevlisi Sadettin KARATEPE – Dijitalleşme Çağında Şiddet: Çevrimiçi Taciz, Siber Zorbalık, İzinsiz Veri Paylaşımı ve Deepfake

OTURUM 2: Görünmeyen Engeller ve Toplumsal Eşitsizlik Döngüsü

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Pınar TEKTAŞ – Arş. Gör. Dr. Gizem BEYCAN EKİTLİ

11.10–11.30: Dr. Öğr. Üyesi Berna ARİFOĞLU – Ev İçi Görünmeyen Emek: “Süper Anne”, “Kusursuz Eş” Beklentileri ve Ruh Sağlığına Etkileri

11.30–11.50: Lect. Shobha SHETTY – The Glass Ceiling, Wage Inequality, and Underrepresentation in Professional and Academic Life

ÖĞLE ARASI

OTURUM 3: Kesişimsellik Perspektifiyle Kadın

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Nur Elçin BOYACIOĞLU – Arş. Gör. Dr. Ege Miray TOPÇU

13.00–13.20: Psychologist, MSc, Esin ŞEN – Kesişimsellik Perspektifiyle Sığınmacı ve Mülteci Kadınlar

13.20–13.40: RN, AWO Volunteer, Esen ÇİFTÇİ – An Example of a Non-Governmental Organization for Migrant Women: AWO

OTURUM 4: Dayanıklılığın İzinde: Kadınların Güçlenme Stratejileri

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Fadime BAYRI BİNGÖL – Arş. Gör. Dr. Melisa BULUT

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

13.50–14.10: Doç. Dr. Emel BAHADIR YILMAZ – Psikososyal Dayanıklılık: Baş Etme Becerileri, Umut, Ruh Sağlığını Koruma Yolları

14.10–14.30: RN, MSc, Betül SAVAŞ – The Safeguarding Role of Mental Health Nurses and Its Significance for Women’s Mental Health

14.30–14.50: Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı Gönüllüsü Eda SEVİNİN – Kolektif Direniş ve Dayanışma: Kadın Hareketleri, Sivil Toplum ve Dayanışma Ağları

14.50–15.10: Hemşire Devlet NİZAM – Kriz Zamanlarında Kadın Liderliği ve Görünürlük: Afetler

KAPANIŞ KONUŞMASI

Arş. Gör. Dr. Emel ÖZTÜRK TURGUT (Sempozyum Başkanı)

SEMPOZYUM RAPORU

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

GİRİŞ

Kadınların günümüz dünyasında yaşadıkları güçlükleri ve bunlara yönelik çözüm önerilerini gündeme getirmek üzere düzenlenen “1. Uluslararası Kadın Ruh Sağlığı Sempozyumu”, Psikiyatri Hemşireleri Derneği Kadın Ruh Sağlığı ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu tarafından, 29 Kasım 2025 tarihinde, çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Sempozyum programı, ülkemizde 17 farklı kurumda hizmet veren 20 akademisyen ve klinisyen psikiyatri hemşiresi tarafından, oldukça zengin bir bakış açısıyla oluşturulmuştur. Bilimsel program için ülkemiz de dahil altı farklı ülkeden, toplamda 26 uzmanın bilimsel danışmanlığı alınmıştır. Sempozyum, “Değişen Dünyada Kadın Olmak: Modern Maskeler, Süregelen Mücadele” teması doğrultusunda dört oturumdan oluşmuştur. Alanında uzman, ulusal ve uluslararası toplamda 11 konuşmacı ve 530 katılımcı ile sempozyum tamamlanmıştır. Ulaşılabilirlik ve yaygın etkinin desteklenmesi açısından sempozyum Psikiyatri Hemşireleri Derneği Youtube kanalında canlı olarak yayınlanmıştır. Sempozyum kayıtları halen dernek kanalından ulaşılabilir durumdadır.

Açılış Konuşmaları

Sempozyum, sempozyum başkanı ve Psikiyatri Hemşireleri Derneği Başkanı Prof. Dr. Gül Dikeç ve sempozyum başkanı Prof. Dr. Fatma Öz’ün konuşmaları ile açılmıştır. Sayın Dikeç konuşmasında kadınların tarihsel ve güncel toplumsal rollerinin ruh sağlığı üzerindeki etkilerine dikkat çekmiştir. Modern dönemde kadınların çoklu rolleri eksiksiz yerine getirme baskısıyla karşılaştığını, bunun da duyguların ve ihtiyaçların “modern maskeler” altında gizlenmesine yol açtığını ifade etmiştir. Kadın ruh sağlığının toplumsal bir sorumluluk olduğunun altını çizen Dikeç, kadının iyi oluşunun, toplumun iyi oluşunu doğrudan etkilediğini belirtmiştir. Sempozyumun kadınların görünmez yüklerini, kimlik arayışlarını ve mücadelelerini bilimsel ve insani bir yaklaşımla ele almak için önemli bir platform sunduğunu belirterek sözlerini sonlandırmıştır. Sayın Öz, kadınların değişen dünyada çok boyutlu toplumsal, psikolojik ve kültürel yüklerle karşılaştığını, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin biçim değiştirerek devam ettiğini ve modern dönemde görünmez baskıların sürdüğünü vurgulamıştır. Kadınların “mükemmel anne”, “mükemmel çalışan”, “mükemmel eş” beklentileriyle karşı karşıya kaldığını; cam tavanlar, sınırlı temsiliyet ve ev içi yükün büyük bölümünü üstlenmenin tükenmişlik ve yetersizlik duygusunu artırdığını ifade etmiştir. Kadın dayanışmasının önemine değinen Öz, toplumsal dönüşümün erkeklerin de aktif katılımıyla mümkün olacağını belirtmiştir. Sempozyumun kolektif farkındalığı artıracığına inandığını

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

söyleyerek, konuşmasını Mustafa Kemal Atatürk'ün “Dünya üzerinde gördüğümüz her şey kadının eseridir.” sözüyle tamamlamıştır.

SEMPOZYUM BİLİMSEL İÇERİK ÖZETLERİ

Oturum 1: “Değişen Dünyada Kadına Yönelik Şiddet: Eski İzler, Yeni Yüzler”

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Fatma ÖZ – Prof. Dr. Gül DİKEÇ

Oturumda kadına yönelik şiddetin tarihsel aktarımı ve günümüz dünyasında yeni formları ele alınmıştır.

Doç. Dr. İnci Doğaner-Kuşaklar Arası Şiddet Aktarımı

Sempozyum kapsamında İnci Doğaner, kuşaklar arası şiddet aktarımını psikodinamik, kültürel ve tarihsel boyutlarıyla ele alarak şiddetin bireysel bir davranış değil, geçmiş kuşaklardan taşınan çok katmanlı bir miras olduğunu vurgulamıştır. “Kökü görünen ve görünmeyen ağaç” metaforu üzerinden bilinç ve bilinçdışı aktarım süreçlerini açıklamış; Schützenberger’in kuşak-aşkın terapi yaklaşımına atıfla farkındalığın psikoterapideki önemini belirtmiştir.

Doç. Dr. Emre ÇİYDEM- Şiddetin Normalleştirilmiş Döngüsünü Kırma Stratejileri

Doç. Dr. Emre Çiydem konuşmasında şiddeti, bireysel bir davranış sorunu olmanın ötesinde, toplumsal olarak üretilen ve normalleştirilen çok boyutlu bir olgu olarak ele almıştır. Toplumsal yapı, kültürel normlar, güç ilişkileri ve eşitsizliklerin şiddetin ortaya çıkışı ve sürekliliğinde belirleyici olduğunu vurgulamıştır. Sunumda, şiddetin normalleştirilmiş döngüsünü kırmaya yönelik yaklaşımlar ekolojik model çerçevesinde değerlendirilmiştir.

SİBERAY Proje Görevlisi Sadettin KARATEPE- Dijitalleşme Çağında Şiddet: Çevrimiçi Taciz, Siber Zorbalık, İzinsiz Veri Paylaşımı ve Deepfake

SİBERAY Proje Görevlisi Sadettin Karatepe, konuşmasında, dijital ortamda ortaya çıkan yeni şiddet biçimlerini ele almıştır. Dijital okuryazarlığın bireyler ve kurumlar açısından temel bir gereklilik olduğunu vurgulayan Karatepe, bilgi güvenliği ve kişisel farkındalığın siber risklerin önlenmesinde kritik rol oynadığını ifade etmiştir.

Oturum 2: “Görünmeyen Engeller ve Toplumsal Eşitsizlik Döngüsü”

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Pınar TEKTAŞ – Arş. Gör. Dr. Gizem BEYCAN EKİTLİ

Oturumda kadınların günümüz dünyasında sahip olduğu yeni toplumsal rollerle süregelen geleneksel rollerin birbirleriyle etkileşimi ve bunun kadın ruh sağlığı üzerine etkileri ele alınmıştır.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Dr. Öğr. Üyesi Berna ARİFOĞLU- Ev İçi Görünmeyen Emek: “Süper Anne”, “Kusursuz Eş” Beklentileri ve Ruh Sağlığına Etkileri

Berna Arifoğlu konuşmasında ev içi görünmeyen emeğin kadınların günlük yaşamındaki ağırlığını ve bu emeğin toplumsal olarak tanınmamasının kadın ruh sağlığı üzerindeki etkilerini ele almıştır. Kadınların günlük iş yükünün büyük bölümünü oluşturan ev içi görevlerin, iş–yaşam dengesini bozduğunu ve sürekli bir yetişme baskısı yarattığı ifade etmiştir. Arifoğlu, “iyi anne”, “kusursuz eş”, “süper anne” gibi toplumsal beklentilerin kadınların ruh sağlığı üzerine etkilerini ve çözüm önerilerini tartışmıştır.

Lect. Shobha SHETTY- The Glass Ceiling, Wage Inequality, and Underrepresentation in Professional and Academic Life

Lect. Shobha Shetty konuşmasında, kadınların yükseköğretim ve iş gücündeki artan varlığına rağmen profesyonel ve akademik yaşamda kalıcı eşitsizliklerle karşı karşıya olduğunu vurgulamıştır. Kadınların üst düzey liderlik pozisyonlarında hâlen yetersiz temsil edildiğini, özellikle STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) alanları ve akademinin üst kademelerinde sistematik engellerle karşılaştıklarını ifade etmiştir.

Shetty, cam tavan, ücret eşitsizliği ve kadınların profesyonel ile akademik hayatta az temsil edilmesi olgularının birbirine bağlı yapısal, kültürel ve kurumsal mekanizmalarla sürdüğünü belirtmiştir. Bu engellerin yalnızca kadınlara ve toplumlara olan etkisini, bu önemli sorunla ilgili çözüm önerilerini değerlendirmiştir.

Oturum 3: “Kesişimsellik Perspektifiyle Kadın”

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Nur Elçin BOYACIOĞLU – Arş. Gör. Dr. Ege Miray TOPÇU

Oturumda göçmen, mülteci ve sığınmacı kadınların gereksinimleri ve onlara yönelik çözüm örnekleri incelenmiştir.

Psychologist, MSc, Esin ŞEN- Kesişimsellik Perspektifiyle Kadın Sığınmacı ve Mülteci Kadınlar

Esin Şen, sığınmacı ve mülteci kadınların gereksinimlerini kesişimsellik perspektifi açısından incelemiş ve onlara özel, yenilikçi uygulamalara ilişkin uluslararası bir örnek sunmuştur. Mülteci kadınlara sunulan hizmetlerde; onları yaşamlarıyla ilgili sorumluluk alan, deneyimlere hazır olan aktif öznel aktörler olarak ele almanın öneminden ve gerekliliğinden söz etmiştir.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

RN, AWO Volunteer, Esen ÇİFTÇİ- An Example of a Non-Governmental Organization for Migrant Women: AWO

Esen Çiftçi konuşmasında; göçmen ve mülteci kadınlara hizmet veren, kâr amacı gütmeyen, uluslararası, bir sivil toplum kuruluşu örneğini sunmuştur. Ayrıca bu sivil toplum kuruluşunun şiddet gören kadınlara yönelik yürüttüğü çalışmaları ve belediyeler, emniyet birimleri ile diğer ilgili kurumlarla iş birliği içinde acil durum politikalarının geliştirilmesine katkı sağladığını dile getirmiştir. Sivil toplum çalışmalarının ülke politikalarında etkisine yönelik önemli bir örneği paylaşmıştır.

Oturum 4: “Dayanıklılığın İzinde: Kadınların Güçlenme Stratejileri”

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Fadime BAYRI BİNGÖL – Arş. Gör. Dr. Melisa BULUT

Oturumda kadının var olan gücü ve gücü artırmanın güçlendirmenin bireysel, kolektif sorumlulukları tartışılmıştır.

Doç. Dr. Emel BAHADIR YILMAZ- Psikososyal Dayanıklılık Baş Etme Stratejileri, Umut, Ruh Sağlığının Korunması

Emel Bahadır Yılmaz, psikososyal dayanıklılığı kadınlar özelinde ele almıştır. Ayrıca kadınların psikososyal dayanıklılığının, toplumsal dayanışma ve uyum süreçlerine de katkı sunduğunu dile getirmiştir. Konuşmada, psikososyal dayanıklılığın güçlendirilmesi için bireysel becerilerin desteklenmesi, sosyal destek ağlarının artırılması ve hizmetlere erişimin kolaylaştırılması gerektiği vurgulanmış; umut düzeyinin psikososyal dayanıklılığı besleyen temel bir koruyucu faktör olduğu belirtilmiştir.

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı Gönüllüsü Eda SEVİNİN- Kolektif Direniş ve Dayanışma: Kadın Hakaretleri, Sivil Toplum ve Dayanışma Ağları

Eda Sevinin konuşmasında, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı’ndan yola çıkarak kadını güçlendirmede sivil toplum örgütlerinin önemini tartışmıştır. Kadına yönelik şiddeti, bireysel nedenlerin yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve patriyarkal yapı bağlamında ele almış; bu çerçevede şiddetle mücadelede sorumluluğunun tüm toplumda olduğunu belirtmiştir. Kadınların, güçlenme sürecinin aktif öznesi olmalarının önemliliğini; kadından kadına öğrenme, eşlik etme ve kolektif deneyim paylaşımı gibi uygulamaların gerekliliği vurgulanmıştır.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

RN, MSc, Betül SAVAŞ- The Safeguarding Role of Mental Health Nurses and Its Significance for Women's Mental Health

Betül Savaş konuşmasında, *safeguarding* kavramını tanımlamıştır. Kadınlar başta olmak üzere ihmal ve istismarı önleme, erken tanı ve müdahalede Birleşik Krallık'taki ise yasal düzenlemeler ve ulusal rehberlerle ilgili bilgi vermiştir.

Hemşire Devlet NİZAM: Kriz Zamanlarında Kadın Liderliği ve Görünürlük: Afetler

Kahramanmaraş Depremleri'nde görev başında olan ve depremler sırasında görev alanını terk etmeden hastalarının güvenliği için çalışan Devlet Nizam konuşmasında, afet ve kriz dönemlerinde kadınların sağlık hizmetleri, eğitim ve insani yardım alanlarında ön saflarda yer alarak kriz yönetiminde önemli roller üstlendiğini vurgulamıştır.

Kapanış Konuşması

Kadın Ruh Sağlığı ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu Başkanı ve Sempozyum Başkanı Arş. Gör. Dr. Emel Öztürk Turgut kapanış konuşmasında, sempozyumda ele alınan konuları özetlemiştir. Sayın Öztürk Turgut, kadınların tarihsel ve toplumsal olarak üstlendikleri rollerin dönüşümüne, yeni rollere ve bunların kadın ruh sağlığı üzerindeki etkilerine değinmiştir. Kadına dair her türlü sorunda cinsiyetten bağımsız bir şekilde herkesin sorumluluğu olduğunun altını çizmiş; çözümün toplumsal cinsiyet eşitliği, bakım emeği, güçlenme ve dayanıklılık ekseninde ele alınmasının önemini vurgulamıştır. Bu bağlamda sempozyumun, kadınların ve toplumun iyilik hâlini birlikte düşünen, dönüştürücü bir alan sunduğunu ifade etmiştir. Bu tür bilimsel ve toplumsal buluşmaların kadın ruh sağlığı ve toplumsal cinsiyet eşitliği alanında sürdürülebilir farkındalık ve politika üretimi açısından önemli bir zemin oluşturduğunu belirtmiştir.

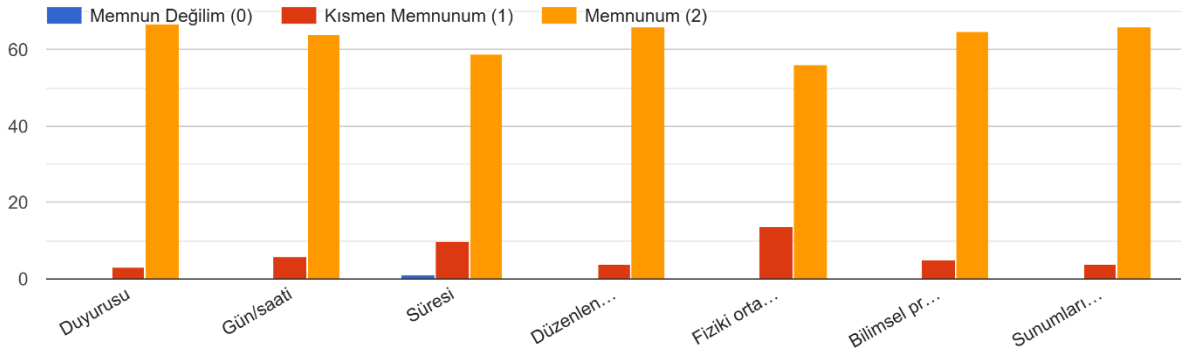
KATILIMCI GERİ BİLDİRİMLERİ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Sempozyuma ilişkin katılımcı geri bildirimleri düzenlenen çevrimiçi anket formuyla alınmıştır (n=70). Sempozyuma ilişkin değerlendirme formundan elde edilen veriler incelendiğinde, katılımcıların etkinliğe yönelik genel memnuniyet düzeylerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Katılımcılar, etkinliğin farklı bileşenlerini büyük ölçüde olumlu değerlendirmiştir. Etkinliğin duyuru sürecine ilişkin değerlendirmeler incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%95.7) duyuru faaliyetlerinden memnun olduğu, yalnızca küçük bir kısmının (%4.3) kısmen memnuniyet bildirdiği belirlenmiştir. Bu bulgu, etkinliğin tanıtım ve bilgilendirme süreçlerinin etkili bir şekilde yürütüldüğünü göstermektedir. Etkinliğin gerçekleştirildiği gün ve saat açısından yapılan değerlendirmelerde de benzer şekilde yüksek memnuniyet dikkat çekmektedir. Katılımcıların %91.4'ü gün ve saat

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

düzenlemesini uygun bulurken, %8.6'sı kısmen memnun olduğunu ifade etmiştir.

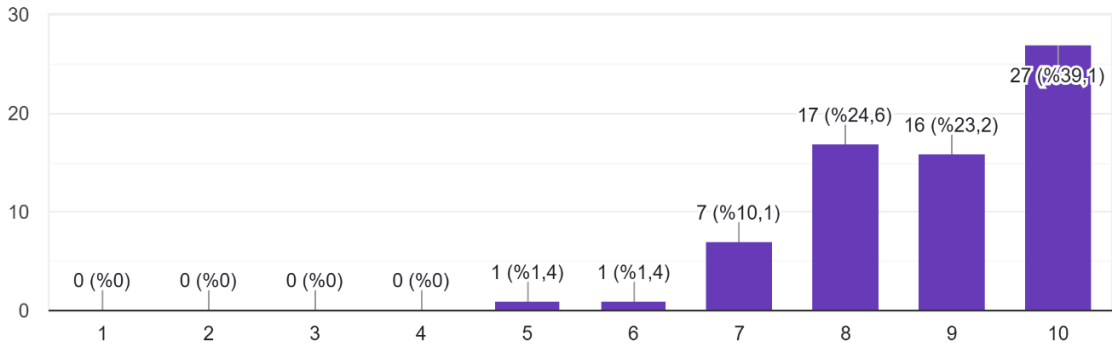
Bu sonuçlar, zaman planlamasının katılımcıların büyük çoğunluğu için erişilebilir ve uygun olduğunu göstermektedir. Etkinlik süresine ilişkin değerlendirmelerde ise diğer başlıklara kıyasla nispeten daha düşük, ancak yine de yüksek sayılabilecek bir memnuniyet düzeyi gözlenmiştir. Katılımcıların %84.3'ü süreden memnun olduğunu belirtirken, %14.3'ü kısmen memnun olduğunu, %1.4'ü ise memnun olmadığını ifade etmiştir. Bu bulgu, sürenin genel olarak yeterli bulunduğunu ancak bazı katılımcılar açısından daha uzun veya daha kapsamlı bir program beklentisi olduğunu düşündürmektedir. Etkinliğin düzenlenme şekline (çevrim içi) ilişkin değerlendirmeler incelendiğinde, katılımcıların %94.3'ünün memnun olduğu, %5.7'sinin ise kısmen memnuniyet bildirdiği görülmektedir. Bu durum, etkinliğin organizasyonel yapısının ve sunum formatının katılımcı beklentilerini büyük ölçüde karşıladığını ortaya koymaktadır. Fiziki ve teknik altyapıya (ses, görüntü kalitesi vb.) yönelik değerlendirmeler, diğer boyutlara kıyasla görece daha düşük memnuniyet düzeyi göstermektedir. Katılımcıların %80'i bu alandan memnun olduğunu belirtirken, %20'si kısmen memnun olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuç, teknik altyapının genel olarak yeterli olmakla birlikte iyileştirmeye açık bir alan olduğunu göstermektedir. Bilimsel program içeriğine yönelik değerlendirmelerde katılımcıların %92.9'unun memnun olduğu, %7.1'inin ise kısmen memnuniyet bildirdiği belirlenmiştir. Bu bulgu, sempozyumun bilimsel kapsamının katılımcılar tarafından güçlü ve doyurucu bulunduğunu ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, sunum içeriklerine ilişkin değerlendirmeler de oldukça olumludur. Katılımcıların %94.3'ü sunum içeriklerinden memnun olduğunu belirtirken, %5.7'si kısmen memnun olduğunu ifade etmiştir. Bu durum, sunumların hem içerik hem de aktarım açısından yüksek kalite algısı oluşturduğunu göstermektedir (Grafik 1).

Grafik 1. Katılımcıların sempozyuma ilişkin memnuniyet durumları

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Katılımcılardan genel memnuniyeti 0 (hiç memnun değilim)- 10 (çok memnunum) arasında puanlamaları istenmiştir. Katılımcıların etkinliği yüksek puanlarla değerlendirdiği görülmektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı etkinliğe 8 ve üzeri puan vermiş olup, ortalama genel memnuniyet puanının yaklaşık 8.9 olduğu hesaplanmıştır. Bu bulgu, sempozyumun genel olarak oldukça başarılı ve katılımcı beklentilerini karşılayan bir etkinlik olduğunu göstermektedir (Grafik 2).

Grafik 2. Katılımcıların sempozyumdan memnuniyet düzeyleri

Katılımcılara sempozyumla ilgili görüş ve önerileri sorulmuştur. Bu kapsamda geri bildirimler etkinliğin genel olarak bilgilendirici, verimli ve memnuniyet düzeyi yüksek bir akademik ortam sunduğunu göstermektedir. Katılımcılar, alanında yetkin konuşmacıları hiçbir ücret ödmeden dinleme fırsatı bulmaktan duydukları memnuniyeti dile getirmiş; özellikle kadın ruh sağlığına çok boyutlu yaklaşımın değerli olduğunu vurgulamışlardır. Düzenleme ekibi ve emeği geçen tüm paydaşlara yönelik teşekkür ifadeleri geri bildirimlerde sıklıkla yer almıştır.

Geri bildirimlerde öne çıkan önemli başlıklardan biri, gelecek etkinliklerin yüz yüze veya hibrit formatta düzenlenmesi yönündeki taleplerdir. Katılımcılar, yüz yüze etkileşimin dayanışma duygusunu artıracığı ve daha güçlü bir iletişim ortamı sağlayacağı görüşünü paylaşmıştır. Çevrim içi oturumlarda ise kamera kullanımının artırılması, soru-cevap bölümlerinin her oturumun hemen ardından yapılması ve etkileşimin güçlendirilmesi önerilmiştir.

İçerik açısından katılımcılar, sempozyumun kapsamını yeterli bulmakla birlikte, kadın ruh sağlığına ilişkin tematik bir sempozyum dizisi oluşturulmasını önermiştir. Özellikle gebelik ve postpartum dönem ruh sağlığı, adolesan ve yenidoğan ruh sağlığı, engelli bireylerin ve özel gereksinimli çocuk annelerinin ruh sağlığı, LGBTİ+ bireylerin ruh sağlığı, ruh sağlığı

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

okuryazarlığı, şiddet, yoksulluk ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi başlıkların ilerleyen etkinliklerde ele alınması talep edilmiştir.

Teknik ve organizasyonel açıdan, etkinliğin genel olarak sorunsuz ilerlediği belirtilmiştir. Bununla birlikte İngilizce sunumlar için anlık çeviri sağlanması ve vaka örnekleriyle desteklenen daha interaktif sunumların yapılması önerilmiştir.

Sonuç olarak katılımcı geri bildirimleri, sempozyumun bilimsel niteliği yüksek, erişilebilir ve kapsayıcı bir etkinlik olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Bu geri bildirimler, gelecekte düzenlenecek sempozyum ve eğitim programlarının içerik, yöntem ve organizasyon açısından geliştirilmesine önemli katkılar sunmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemizde, ruh sağlığını kadınlar özelinde inceleyen ilk hemşirelik sempozyumu olan 1. Uluslararası Kadın Ruh Sağlığı Sempozyumu, günümüz kadınının ruh sağlığını çok boyutlu bir perspektifle ele almıştır. Sempozyumun konularında ülkemizdeki kadınların ruh sağlığı gereksinimleri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda iş dünyasında kadınların daha sık yer almasının ve dijitalleşmenin riskleri yanı sıra ülkemizin coğrafi ve siyasi konumu nedeniyle, ülkemizde yaşamlarını sürdüren mülteci, sığınmacı ve göçmen kadınların ruh sağlığı konuları sempozyum kapsamına alınmıştır. Tarihten günümüze kadınların rollerinin, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin, görünmeyen emeğin ve şiddetin süregelen formları ve yeni versiyonları kapsamlı biçimde tartışılmıştır. Çağın koşullarına hitap eden uygun çözüm önerileri değerlendirilmiştir. Kadına ilişkin her türlü sorunun toplum sağlığını olumsuz etkilediği; sorunların çözümünde ve kadının güçlendirilmesinde toplumun her bir üyesinin sorumluluğu olduğu vurgulanmıştır.

Kadına ilişkin her türlü sorunun yalnızca bireysel yaşamları değil, toplumun bütüncül sağlığını derinden etkilediği bir gerçektir. Bu nedenle kadının güçlendirilmesi ve sorunların kalıcı biçimde çözümü için toplumun her bir üyesinin; sivil toplum örgütlerinin, meslek örgütlerinin, devlet organlarının ve politika geliştiricilerin ortak sorumluluk üstlenerek, eşgüdüm içinde ve sürdürülebilir iş birlikleriyle hareket etmesinin yaşamsal bir gereklilik olduğu açıktır. Bu kapsamda:

- Kadına yönelik şiddetle mücadelede çok disiplinli, kurumlar arası iş birliğine dayalı, insan hakları temelli ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği karşıtı yaklaşımların yaygınlaştırılması,
- Şiddetin kuşaklararası aktarımını önlemeye yönelik farkındalık, erken müdahale ve psikososyal destek programlarının oluşturulması ve yaygınlaştırılması,

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

- Dijital şiddet (çevrimiçi taciz, siber zorbalık, izinsiz veri paylaşımı vb.) konusunda kadınların korunmasına yönelik dijital okuryazarlık ve güvenlik eğitimlerinin yaygınlaştırılması; mağdurların desteklenmesi,
- Kadınların ev içi görünmeyen emeğinin tanınmasına (sigorta, emeklilik gibi), eşit iş bölümünün desteklenmesine (doğum sonrası izin gibi) ve iş-yaşam dengesinin sağlanmasına yönelik sosyal ve politik düzenlemelerin geliştirilmesi,
- Kadınların eğitim, istihdam ve liderlik alanlarında fırsat eşitliğini artıracak yapısal, kurumsal ve politik düzenlemelerin güçlendirilmesi,
- Sığınmacı, mülteci ve göçmen kadınların dil, hizmetlere erişim ve psikososyal destek gereksinimlerini karşılamaya yönelik kapsayıcı ve çok boyutlu müdahalelerin geliştirilmesi,
- Kadınların psikososyal dayanıklılığını artırmaya yönelik kültüre duyarlı, sosyal destek ağlarının güçlendirilmesi ile umut ve baş etme becerilerini destekleyen programların yaygınlaştırılması önerilmektedir.

KONUŞMACI ÖZETLERİ

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Şiddetin Kuşaklararası ve Kuşak-Aşkın Aktarımı: Domino Etkisi

İnci Doğaner, Doç. Dr, inci.doganer@gmail.com, Türkiye, ORCID: 0009-0004-4816-2655

Özet

Bu sunum, şiddeti yalnızca bir eylem değil, yarım kalmış bir özgürlük ve özerklik öyküsü olarak ele alan özgün klinik, psikoterapötik ve felsefi bir çerçeve sunar. Bir psikodrama protagonistisi/ olgu anlatısı üzerinden, kuşaklararası ve kuşakaşkın travmanın beden ve öz üzerindeki yankıları incelenir. Kuşaklararası, bilinçteki bilgilerin aktarımını temsil ederken; *kuşakaşkın*, bilincin dışındaki izlerin varlığını kapsar. Şiddetin mağdurlarda çoğunlukla dışa dönük patlamalarla değil, tutulmamış yas, bastırılmış öfke ve edilgin mağduriyet biçimlerinde açıldığı gösterilir. Protagonistin spiral biçimli sağaltım süreci, metaforik doğum, hortlaklarla yüzleşme ve rol değiştirme sahneleriyle örülür. Bu anlatı, hemşirelik gibi bakım odaklı alanlarda etik bir tanıklık ritüeline dönüşür. Sunumda Dünya Sağlık Örgütü, hukuki ve psikanalitik şiddet tanımları, özgün tezle bir araya getirilerek yeniden yorumlanır.

Mitolojik ve felsefi kapanışta Gilgameş anlatısı, kuyu metaforu ve minnettarlık kavramı üzerinden şiddetin dönüşüm olanakları tartışılır. Sunum, hem psikodramatik ve klinik bir şiir hem felsefi bir yorum hem de etik bir çağrı niteliği taşır.

Anahtar kelimeler: kuşakaşkın travma; şiddetin sessiz biçimleri; metaforik doğum; psikodrama; dönüşüm

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Intergenerational and Transgenerational Transmission of Violence: The Domino Effect

İnci Doğaner, Assoc. Prof, inci.doganer@gmail.com, Türkiye, ORCID: 0009-0004-4816-2655

Abstract

This presentation offers an original clinical, psychotherapeutic, and philosophical framework that approaches violence not merely as an act, but as a story of incomplete freedom and autonomy. Through a psychodrama protagonist/case narrative, the echoes of intergenerational and transgenerational trauma on the body and the self are examined. While intergenerational refers to the transmission of knowledge within consciousness, transgenerational encompasses the presence of traces outside of consciousness. It is demonstrated that violence in victims most often manifests not through outward explosions, but in forms of unresolved grief, suppressed anger, and passive victimhood. The protagonist's spiral-shaped healing process is constructed through scenes of metaphorical birth, confrontation with ghosts, and role reversal. This narrative transforms into an ethical witnessing ritual in care-oriented fields such as nursing. In the presentation, definitions of violence by the World Health Organization, legal frameworks, and psychoanalytic perspectives are reinterpreted by being brought together with the original thesis.

In the mythological and philosophical closure, the possibilities for the transformation of violence are discussed through the Epic of Gilgamesh, the well metaphor, and the concept of gratitude. The presentation carries the quality of both a psychodramatic and clinical poem, a philosophical interpretation, and an ethical call.

Keywords: transgenerational trauma; silent forms of violence; metaphorical birth; psychodrama; transformation

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Şiddetin Normalleştirilmiş Döngüsünü Kırma Stratejileri

Emre Çiydem, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Türkiye, emreciydem@istanbul.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2886-6848

Özet

Şiddet, bireysel bir davranış sorunu olmanın ötesinde, toplumsal olarak üretilen, öğrenilen ve çoğu zaman görünmez biçimde normalleştirilen çok boyutlu bir olgudur. Toplumsal yapı, kültürel normlar, güç ilişkileri ve eşitsizlikler, şiddetin ortaya çıkışında ve sürekliliğinde belirleyici rol oynamaktadır. Bu nedenle şiddeti yalnızca bireyin kişisel özellikleriyle açıklamak yetersiz kalmakta, daha bütüncül ve çok katmanlı yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sunumda, ekolojik model doğrultusunda şiddetin normalleştirilmiş döngüsünü kırmaya yönelik stratejiler ele alınmaktadır. Ekolojik model, şiddeti bireysel, ilişkisel, toplumsal ve yapısal olmak üzere dört düzeyde inceleyerek, etkili ve sürdürülebilir müdahalelerin ancak bu düzeylerin eş zamanlı ve bütüncül biçimde ele alınmasıyla mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır. Bireysel düzeyde, şiddet deneyimi yaşayan bireylerin güçlendirilmesi temel hedef olarak ele alınmaktadır. Travma odaklı psikolojik destek yaklaşımları, bireyin yaşadığı deneyimi anlamlandırmasına ve iyileşme sürecini desteklemesine katkı sağlamaktadır. Hukuki bilinçlendirme çalışmaları, bireylerin haklarını tanımalarını ve yasal mekanizmalara erişimlerini güçlendirirken, ekonomik güçlendirme uygulamaları, bağımsızlık ve öz yeterlilik duygusunu artırarak şiddet döngüsünden çıkışı desteklemektedir. Aynı zamanda, şiddet uygulayan bireylerle yürütülen rehabilitasyon ve davranış değişikliği programları, mağdur güvenliğini önceleyen, şiddeti meşrulaştırmayan ve hesap verebilirliği esas alan bir yaklaşımla ele alınmaktadır. İlişkisel düzeyde, aile içi iletişim örüntüleri, ebeveynlik pratikleri ve kuşaklararası aktarımlar ön plana çıkmaktadır. Sağlıklı ilişki becerilerinin geliştirilmesi, şiddetsiz iletişim yöntemlerinin öğretilmesi, pozitif ebeveynlik eğitimleri ve aile terapisi yaklaşımları, şiddetin öğrenilen bir davranış olarak yeniden üretilmesini önlemede kritik bir rol üstlenmektedir. Toplumsal düzeyde ise okul temelli programlar, iş yeri politikaları, medya ve sivil toplum faaliyetleri aracılığıyla toplumsal normların dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Şiddeti meşrulaştıran ve görünmez kılan söylemlerin yerine, eşitlikçi, kapsayıcı ve şiddetsiz yaşam pratiklerini teşvik eden

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAğLIğI SEMPOZYUMU

yaklaşımlar öne çıkarılmaktadır. Yapısal düzeyde yasal düzenlemeler, ulusal eylem planları, kurumlar arası koordinasyon ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana akımlaştırılması temel stratejiler olarak değerlendirilmektedir. Bu düzeyde geliştirilen politikaların etkinliği, düzenli izleme, değerlendirme ve kanıta dayalı güncellemelerle desteklenmelidir. Sonuç olarak, şiddetin normalleştirilmiş döngüsünü kırmak insan hakları temelli, kapsayıcı, çok düzeyli ve sürdürülebilir bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır.

Anahtar kelimeler: şiddet; ekolojik model; toplumsal cinsiyet eşitliği; güçlendirme; önleme stratejileri

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Strategies to Break the Normalized Cycle of Violence

Emre Çiydem Associate Professor, PhD, Istanbul University, Faculty of Nursing Department of Psychiatric Nursing, Türkiye, emreciydem@istanbul.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2886-6848

Abstract

Violence is a multidimensional phenomenon that is socially produced, learned, and often invisibly normalized, rather than merely an individual behavioral problem. Social structures, cultural norms, power relations, and inequalities play a decisive role in the emergence and persistence of violence. Therefore, explaining violence solely through individual characteristics is insufficient, and more holistic and multi-layered approaches are required. This presentation addresses strategies for breaking the normalized cycle of violence within the framework of the ecological model. The ecological model examines violence at four levels—individual, relational, societal, and structural—demonstrating that effective and sustainable interventions are only possible when these levels are addressed simultaneously and in an integrated manner.

At the individual level, empowering individuals who have experienced violence is identified as the primary objective. Trauma-informed psychological support approaches contribute to individuals' ability to make sense of their experiences and support their recovery processes. Legal awareness initiatives strengthen individuals' recognition of their rights and access to legal mechanisms, while economic empowerment practices enhance independence and self-efficacy, thereby supporting exit from the cycle of violence. At the same time, rehabilitation and behavior change programs for individuals who perpetrate violence are addressed through an approach that prioritizes survivor safety, does not legitimize violence, and is based on accountability. At the relational level, family communication patterns, parenting practices, and intergenerational transmission come to the forefront. The development of healthy relationship skills, the teaching of nonviolent communication methods, positive parenting education, and family therapy approaches play a critical role in preventing the reproduction of violence as a learned behavior. At the societal level, transforming social norms through school-based programs, workplace policies, media initiatives, and civil society activities is emphasized. Approaches that promote equality, inclusivity, and nonviolent ways of living are

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

prioritized over discourses that legitimize or render violence invisible. At the structural level, legal regulations, national action plans, inter-institutional coordination, and the mainstreaming

of gender equality are considered fundamental strategies. The effectiveness of policies developed at this level should be supported through regular monitoring, evaluation, and evidence-based updates. In conclusion, breaking the normalized cycle of violence necessitates a human rights–based, inclusive, multi-level, and sustainable approach.

Keywords: violence; ecological model; gender equality; empowerment; prevention strategies

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Dijitalleşme Çağında Şiddet: Çevrimiçi Taciz, Siber Zorbalık, İzinsiz Veri Paylaşımı ve Deepfake *

Sadettin KARATEPE, SİBERAY Proje Görevlisi

Özet

SİBERAY Proje Görevlisi Sadettin Karatepe, konuşmasında, dijital ortamda ortaya çıkan yeni şiddet biçimlerini ele almıştır. Dijital okuryazarlığın bireyler ve kurumlar açısından temel bir gereklilik olduğunu vurgulayan Karatepe, bilgi güvenliği ve çalışan farkındalığının siber risklerin önlenmesinde kritik rol oynadığını ifade etmiştir.

Konuşmada, kadınlar başta olmak üzere kişilerin karşı karşıya olduğu siber tehditler, veri ihlalleri ve çevrimiçi saldırılar değerlendirilmiş; etkili siber güvenlik önlemlerinin geliştirilmesinin ve koruyucu stratejilerin önemine dikkat çekilmiştir. Ayrıca çevrimiçi taciz, siber zorbalık ve izinsiz veri paylaşımı gibi durumlarda mağduriyet yaşanması hâlinde izlenmesi gereken hukuki ve kurumsal başvuru yolları ele alınmıştır. Karatepe, dijital şiddetle mücadelenin farkındalık, koruyucu önlemler ve bilinçli müdahalelerle mümkün olabileceğini vurgulamıştır.

Anahtar kelimeler: siber zorbalık; çevrimiçi taciz; deepfake; siber güvenlik

*Konuşmacı özeti Sempozyum Sekreteryası tarafından oluşturulmuştur.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Violence in the Age of Digitalization: Online Harassment, Cyberbullying, Unauthorized Data Sharing, and Deepfakes*

Sadettin KARATEPE, SİBERAY Project Officer

Abstract

SİBERAY Project Officer Sadettin Karatepe addressed emerging forms of violence in digital environments in his presentation. Emphasizing that digital literacy is a fundamental necessity for both individuals and institutions, Karatepe stated that information security and employee awareness play a critical role in preventing cyber risks.

In the presentation, cyber threats, data breaches, and online attacks faced by individuals—particularly women—were evaluated, and attention was drawn to the importance of developing effective cybersecurity measures and preventive strategies. In addition, legal and institutional application procedures to be followed in cases of victimization due to online harassment, cyberbullying, and unauthorized data sharing were discussed. Karatepe emphasized that combating digital violence is possible through awareness, preventive measures, and informed interventions.

Keywords: cyberbullying; online harassment; deepfake; cybersecurity

*The speaker abstract was prepared by the Symposium Secretariat.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Ev İçi Görünmeyen Emek: Süper Anne, Kusursuz Eş Beklentileri ve Ruh Sağlığına Etkisi

Berna Ç. Arifoğlu, Yrd.Doç.Dr., Doğu Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gazimağusa, KKTC. berna.arifoglu@emu.edu.tr, ORCID:0000-0002-6430-026X

Özet

Ev içi görünmeyen emek, aile üyelerinin temel ihtiyaçların karşılanmasında hayati bir rol oynar; ancak toplumda çoğu zaman göz ardı edilir ve yeterince değer biçilemez. Kadınların günlük iş yükünün %70'ini ev içi görevler oluşturmaktadır. Bu yüksek oran, kadınları iş ve aileye yönelik sorumluluklarını dengelemekte zorlamaktadır. Değer biçilememe, ücretlendirilememe ve toplumsal yargılar ev içi emeğin görünmez olmasının nedenleri olarak sayılabilir. Cinsiyetçi kalıp önyargılar; evde, iş bölümünün kadınlar aleyhine olması, eğitimde; kızların daha az okutulması ve iş ortamında; bazı iş kollarının kadınlara kapalı olması, yükselmelerinin zor olması ile aynı işi yapan kadın ve erkeklerin farklı ücret almasına neden olur [1][2]. Tüm bunlara ek olarak; ev işlerinin değersizliği, kadının kendini algılama biçimini de etkileyerek, uzun vadede kendine güveninin azalmasına neden olmakta ve kamusal alandaki görünürlüğünü etkilemektedir [2].

Kadının başarısının “iyi anne”, “iyi eş”, “iyi aşçı”, “iyi temizlikçi” olmasıyla ölçen toplumsal bakış açısı kadına, bu sıfatlarla, toplumsal bir statü yüklemektedir [3][4]. Toplum kadına doğası gereği sezgisel olduğunu söyleyerek, “iyi anne, süper anne” olmaları ve çocuklarıyla kuracakları ilişkiler konusunda da emirler vermektedir [3]. Tüm bu nedenlerle annelik mahrem bir kurum değildir, kamusaldır [3]. Toplumun ve kadının kendisine biçtiği öncelikli rol “eş ve anne” ve bunun doğal sonucu olarak “ev kadını” olduğu sürece, kadın işgücünün “ucuz emek”, “yardımcı aile işçisi” ve benzeri şekillerde tanımlanması kaçınılmaz olmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliği; kadınların ve erkeklerin içinde buldukları toplum tarafından benimsenmiş cinsiyet rolleri, önyargılar ve kalıp yargılar aracılığıyla sınıflandırılmadan; kaynaklara ulaşma, ulaşılan kaynakları özgürce kullanma ve seçim yaparken eşit haklara sahip olmaktır [5]. Ev içi görünmeyen emek, kadınların fiziksel ve ruhsal sağlıkları üzerinde

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

olumsuz etkiler yaratmakta, iş- yaşam dengelerini zorlaştırmakta ve toplumsal cinsiyet eşitliğini zayıflatmaktadır [2][6].

Ünlü tarafından yapılan araştırmada; ev içi iş bölümünün kadınlar aleyhine tüm demografik kategorilerde eşitsiz bir şekilde dağıldığı ve bu dağılımın kadınların psikolojik sağlıklarını olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir [6]. Toplumsal cinsiyet eşitliği temelli bir toplum için; ev işleri ulusal gelir hesaplarına dâhil edilmelidir. Toplumsal cinsiyet temelli bütçeleme yapılmalı, kadınların iş gücüne katılımını arttıracak politikalar oluşturulmalı ve ev içi emeğin eşit paylaşımı için farkındalık kazandırılacak eğitim programları oluşturulmalıdır [1][5].

Anahtar kelimeler: ev içi görünmeyen emek, süper anne sendromu, kadın emeği, toplumsal cinsiyet rolleri, annelik beklentileri.

Kaynaklar:

1. Atlı, K. M., & Ateş, Ö. T. (2023). Toplumsal cinsiyet eşitliğine dair yapılan çalışmaların incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 21-36.
2. Dil, S. (2017). Kadın ruh sağlığı epidemiyolojik göstergeleri ve toplumsal cinsiyet. *Türkiye Klinikleri Journal of Psychiatric Nursing - Special Topics*, 3(3), 198-203.
3. Donath, O. (2018). *Abartılmış annelik bastırılmış kadınlık* (Bilge Yalçın Bastımur, Çev.). İstanbul: Destek Yayınları.
4. Dökmen, Z. (2009). *Toplumsal Cinsiyet* (7. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
5. International Labour Organization (ILO). (2000). *ABC of women worker's rights and gender equality*. Cenevre.
6. Ünlü, S. (2020). "Sofrayı kuran kaldırıyor": Ev içi iş bölümünün kadınların psikolojik sağlığı üzerine etkisi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(32), 4649-4687. <https://doi.org/10.26466/opus.764464>

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Invisible Domestic Labor: Expectations of the Super Mom, the Perfect Spouse, and Their Impact on Mental Health

Berna Ç. Arifoğlu, Assistant Professor, Eastern Mediterranean University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Famagusta, TRNC. berna.arifoglu@emu.edu.tr, ORCID:0000-0002-6430-026X

Abstract:

Invisible domestic labor plays a crucial role in meeting the basic needs of family members, yet it is frequently overlooked and undervalued in society. For women, household tasks account for 70% of their daily workload, making it challenging to balance professional and family responsibilities. The lack of recognition, absence of remuneration, and prevailing societal judgments all contribute to the invisibility of this labor. Sexist stereotypes—such as the unequal division of labor at home, limited educational opportunities for girls, and restricted access to certain professions for women, along with difficulties in career advancement and wage disparities between men and women performing the same work—further reinforce this issue [1][2]. Moreover, the undervaluation of domestic work negatively impacts women's self-perception, leading to diminished self-confidence over time and reducing their visibility in the public sphere [2].

Societal expectations that define a woman's success by her roles as a “good mother,” “good spouse,” “good cook,” and “good cleaner” assign these identities as social status markers [3][4]. Society often claims that women are naturally intuitive, imposing expectations for them to be “good mothers” and “super moms,” and dictating how they should relate to their children [3]. For these reasons, motherhood is not merely a private matter but a public institution [3]. As long as society and women themselves prioritize the roles of “wife and mother”—and consequently “housewife”—it becomes inevitable that women's labor force participation is defined as “cheap labor,” “assistant family worker,” and similar terms. Gender equality refers to the condition in which women and men possess equal rights to access resources, to utilize those resources freely, and to make choices, without being categorized or constrained by gender roles, prejudices, or stereotypes established by the society in which they live [5]. Invisible domestic labor adversely affects women's physical and mental health, complicates work-life balance, and undermines gender equality [2][6].

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

A study by Ünlü found that the division of domestic labor is unequally distributed against women across all demographic categories, and this inequality negatively impacts women's psychological well-being [6]. To build a society grounded in gender equality, domestic work should be included in national income calculations, gender-based budgeting should be implemented, policies to increase women's workforce participation should be developed, and educational programs should be created to raise awareness about the equal sharing of domestic labor [1] [5].

Keywords: invisible domestic labor, super mom syndrome, women's labor, gender roles, motherhood expectations

References:

1. Atlı, K. M., & Ateş, Ö. T. (2023). An examination of studies on gender equality. *Marmara University Journal of Women and Gender Studies*, 7(2), 21-36.
2. Dil, S. (2017). Epidemiological indicators of women's mental health and gender. *Türkiye Klinikleri Journal of Psychiatric Nursing- Special Topics*, 3(3), 198-203.
3. Donath, O. (2018). *Exaggerated Motherhood, Suppressed Womanhood* (Bilge Yalçın Bastımur, Trans.). Istanbul: Destek Publishing.
4. Dökmen, Z. (2009). *Gender* (7th ed.). Istanbul: Remzi Bookstore.
5. International Labour Organization (ILO). (2000). *ABC of Women Worker's Rights and Gender Equality*. Geneva.
6. Ünlü, S. (2020). "The one who sets the table clears it": The effect of the division of domestic labor on women's psychological health. *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(32), 4649-4687. <https://doi.org/10.26466/opus.764464>

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

The Glass Ceiling, Wage Inequality, and Underrepresentation in Professional & Academic life

Dr Shobha Rani Shetty, Lecturer in Mental Health Nursing, Department of Nursing and Healthcare, South East Technological university, Waterford, Ireland. Shobha.shetty@setu.ie, ORCID No: 0000-0001-9196-1381

Abstract:

Despite significant progress in women's participation in higher education and the workforce, gender-based barriers continue to shape professional and academic trajectories. Globally, women remain underrepresented in senior leadership roles, and face systemic obstacles in fields such as STEM and top-tier academia. This symposium focuses on three interrelated phenomena—the glass ceiling, wage inequality, and the underrepresentation of women in professional and scholarly life. The aim is to illustrate how structural, cultural, and institutional mechanisms sustain gender disparities. These barriers not only limit individual career advancement but also constrains organizational innovation and economic growth. By analysing the interconnected nature of these issues, this symposium emphasises the need for comprehensive interventions that confront both overt discrimination and subtle, cumulative biases. Ultimately, achieving gender equity requires dismantling entrenched hierarchies and reimagining professional and academic systems to ensure fair access to authority, influence, and opportunity.

Keywords: glass ceiling; gender equity; under representation; women

Kesişimsellik Perspektifiyle Kadın Sığınmacı ve Mülteci Kadınlar *

MSc, Esin ŞEN, Psychologist, senesn.98@hotmail.com

Özet:

Esin Şen konuşmasında, Maastricht'te yürütülen bir proje kapsamında sığınmacı ve mülteci kadınların karşılaştıkları sorunlara dikkat çekmiştir. Özellikle dil engeli başta olmak üzere çok boyutlu güçlükleri, “Sırtlarında bir yükte geliyorlar.” ifadesiyle vurgulamıştır. Bu proje çerçevesinde, mülteci kadınların ihtiyaçlarına yanıt veren yenilikçi uygulamaların geliştirildiğini belirtmiştir. Projenin mülteci kadınları, yalnızca yardım alan pasif bireyler olarak değil; çoklu sorumluluklar ve deneyimler taşıyan, aktif öznel aktörler olarak ele aldığı ifade edilmiştir.

Şen, kesişimsellik perspektifi doğrultusunda mülteci kadınların yaşadığı sorunların yalnızca göç statüsüyle sınırlı olmadığını; aynı zamanda cinsiyet, bakım emeği, yoksulluk ve sosyal dışlanma gibi birbiriyle etkileşim hâlindeki faktörlere dayandığını belirtmiştir.

Konuşmanın sonuç bölümünde, mülteci kadınların dil engelini aşarak haklara, kamusal hizmetlere ve sosyal ağlara erişimini güçlendirmeyi amaçlayan bir müdahale örneği sunulmuştur. Şen, mülteci kadınların korunmasının, mülteci olmayan bireylerle eşit düzeyde hizmetlere erişimlerinin sağlanmasıyla mümkün olduğunu vurgulamış; Maastricht örneği üzerinden, politikaların kesişimsel bir bakış açısıyla ele alındığında daha kapsayıcı, adil ve sürdürülebilir sonuçlar üretebileceğini ortaya koymuştur.

Anahtar kelimeler: sığınmacı, mülteci, kadın

*Konuşmacı özeti Sempozyum Sekreteryası tarafından oluşturulmuştur.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Refugee and Asylum-Seeking Women from an Intersectionality Perspective*

MSc, Esin ŞEN, Psychologist, senesn.98@hotmail.com

Abstract:

In her presentation, Esin Şen drew attention to the challenges faced by asylum-seeking and refugee women within the scope of a project conducted in Maastricht. She emphasized the multidimensional difficulties—particularly the language barrier—by stating, “They arrive carrying a burden on their backs.” Within this project framework, she noted that innovative practices have been developed to respond to the needs of refugee women. It was stated that the project approaches refugee women not merely as passive recipients of aid but as active subjects carrying multiple responsibilities and experiences.

Şen highlighted that, from an intersectionality perspective, the problems experienced by refugee women are not limited to migration status alone; rather, they are shaped by interacting factors such as gender, care responsibilities, poverty, and social exclusion.

In the concluding part of the presentation, an intervention example was presented, aiming to strengthen refugee women’s access to rights, public services, and social networks by overcoming the language barrier. Şen emphasized that the protection of refugee women is possible through ensuring equal access to services comparable to non-refugee individuals. Drawing on the Maastricht example, she demonstrated that when policies are addressed through an intersectional lens, they can produce more inclusive, equitable, and sustainable outcomes.

Keywords: asylum seeker; refugee; women

*The speaker abstract was prepared by the Symposium Secretariat.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

An Example of a Non-Governmental Organization for Migrant Women: AWO*

Esen ÇİFTÇİ, Rn, AWO Volunteer, Düsseldorf, Evangelish, Germany, ciftci.esen@gmail.com

Özet:

Esen Çiftçi stated in her presentation that AWO, as a non-profit civil society organization, conducts activities centered on human dignity, particularly for migrant and refugee women. She noted that the organization focuses on providing support to overcome language barriers, guiding women to appropriate institutions, encouraging socialization, and reducing communication-related challenges faced by working women.

Çiftçi emphasized that AWO approaches violence against women not as an individual issue, but as a social and structural problem. In this context, she stated that the organization provides services through women's shelters and multilingual counseling centers, carries out awareness-raising activities aimed at preventing violence, and contributes to the development of emergency policies in collaboration with municipalities, law enforcement agencies, and other relevant institutions.

In the concluding part of the presentation, it was stated that AWO's primary aim is to support women not merely as individuals in need of protection, but as empowered individuals capable of advocating for their own lives. In this regard, it was noted that the organization provides psychosocial support services, vocational training and language development programs, as well as protective and supportive services for children.

Keywords: migrant, women, non-governmental organization

*The speaker abstract was prepared by the Symposium Secretariat.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Psikososyal Dayanıklılık: Baş Etme Becerileri, Umut, Ruh Sağlığını Koruma Yolları

Emel Bahadır Yılmaz, Doç. Dr., Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Piraziz, Giresun, E-posta: ebahadiryilmaz@yahoo.com ve [ORCID numarası: 0000-0003-1785-3539](https://orcid.org/0000-0003-1785-3539)

Özet:

Psikososyal sağlamlık, bireyin zorlayıcı, stres verici ya da travmatik yaşam olayları karşısında hem psikolojik (düşünce, duygu, benlik algısı) hem de sosyal (ilişkiler, destek sistemleri, toplumsal roller) kaynaklarını kullanarak uyum sağlayabilme, toparlanabilme ve işlevselliğini sürdürebilme kapasitesidir. Yani kişi sadece “yıkılmamakla” kalmaz; yaşadığı zorlu deneyimlerden öğrenerek, ilişkilerini ve içsel kaynaklarını kullanıp güçlenerek yoluna devam etmektedir. Kadınlarda psikososyal dayanıklılık; ruh sağlığını korumakta ve travma sonrası toparlanmayı sağlamaktadır; çoklu roller ve toplumsal cinsiyet rolleri arasında denge kurmayı sağlamaktadır; kadının baş etme stratejilerini, sağlık davranışlarını (uyku, beslenme, ilaç uyumu) ve yardım arama eğilimini olumlu etkileyerek fiziksel iyileşmeyi dolaylı biçimde desteklemektedir. Dayanıklı annelerin, şiddet veya kriz ortamlarında dahi çocukları için koruyucu bir çevre oluşturabildiği; çocukların travma etkileriyle baş etmesinde güvenli bağlanma ve model olma yoluyla önemli rol oynadığı gösterilmektedir. Dayanıklı kadınlar, topluluklarda krizlere karşı uyum, sosyal dayanışma ağları, gönüllü girişimler ve yerel liderlik gibi alanlarda dönüştürücü bir rol üstlenerek, toplum düzeyinde de dayanıklılığın artmasına katkı sağlamaktadır. Psikososyal dayanıklılığı artırmak için bireysel düzeyde duygu düzenleme becerileri güçlendirilmeli, bilişsel yeniden yapılanma sağlanmalı ve öz-yeterlik ile öz-şefkat geliştirilmelidir. Sosyal düzeyde sosyal destek ağları güçlendirilmeli, grup temelli müdahaleler uygulanmalı, topluluk ve kurum temelli psikososyal destek verilmelidir. Yapısal ve bağlamsal açıdan psikososyal destek hizmetlerine erişim artırılmalı ve toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri azaltılmalıdır. Uygulanacak eğitimler ve programlar stres yönetimini, problem çözme ve karar verme becerilerini, sosyal destek arama ve iletişim becerilerini kapsamalıdır. Ayrıca psikososyal dayanıklılığı artırmak için umut düzeyleri de geliştirilmelidir. Psikososyal dayanıklılık ve umut, birbirini besleyen iki ayrı ama sıkı bağlı koruyucu faktördür; araştırmalar bu ikisi arasında güçlü ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Umut; hedef

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

belirleme, bu hedeflere ulaşmak için yol planlama ve engeller karşısında alternatif yollar arama motivasyonunu artırmaktadır. Bu da stres ve travma karşısında “Çıkış yolu var.” algısını besleyerek psikososyal dayanıklılığı güçlendirmektedir. Psikososyal dayanıklılığı yüksek bireyler, zorlayıcı olaylardan sonra “Baş edebildim.” deneyimleri biriktirdikçe, gelecekte de benzer zorlukları atlatabileceklerine dair inanç geliştirmektedir. Dayanıklılık; stresle baş etme, sosyal destek kullanma ve anlam bulma becerilerini güçlendirdiği için, kişi sadece bugünü değil, geleceği de daha yönetilebilir görmeye başlamaktadır. Kısaca, “Umut eden kadın, yalnızca kendi hikâyesini değil, kendisinden sonra gelen kız çocuklarının hikâyesini de değiştirmektedir.”

Anahtar sözcükler: kadın; psikososyal dayanıklılık; umut; baş etme

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Psychosocial Resilience: Coping Skills, Hope, and Ways to Protect Mental Health

Emel Bahadır Yılmaz, Associate Professor, Giresun University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Piraziz, Giresun, Türkiye. ebahadiryilmaz@yahoo.com ve [ORCID numarası](#): 0000-0003-1785-3539

Psychosocial resilience is the capacity of an individual to adapt, recover, and maintain functionality in the face of challenging, stressful, or traumatic life events by utilizing both psychological (thoughts, emotions, self-perception) and social (relationships, support systems, social roles) resources. In other words, a person not only “avoids collapse” but also continues on their path by learning from difficult experiences, strengthening through relationships, and drawing on inner resources. Among women, psychosocial resilience helps protect mental health and fosters post-traumatic recovery; it allows balance between multiple and gender-related roles; it positively influences coping strategies, health behaviors (such as sleep, nutrition, and medication adherence), and help-seeking tendencies, thereby indirectly supporting physical healing. Research has shown that resilient mothers can create protective environments for their children even in situations of violence or crisis, playing a crucial role in helping children cope with the effects of trauma through secure attachment and modeling. Moreover, resilient women assume transformative roles in communities by promoting adaptation to crises, building social solidarity networks, initiating volunteer efforts, and leading local actions—thus contributing to resilience at the societal level as well. To enhance psychosocial resilience at the individual level, emotional regulation skills should be strengthened, cognitive restructuring encouraged, and self-efficacy and self-compassion developed. At the social level, support networks should be reinforced, group-based interventions implemented, and community- and institution-based psychosocial support provided. Structurally and contextually, access to psychosocial support services should be expanded, and gender inequalities reduced. Training programs and interventions should include stress management, problem-solving and decision-making skills, as well as communication and social support-seeking skills. In addition, strengthening hope is also essential for enhancing psychosocial resilience. Psychosocial resilience and hope are two distinct yet closely interconnected protective factors that mutually reinforce one another. Research indicates a strong and positive relationship between them. Hope increases

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

motivation for setting goals, planning pathways toward these goals, and seeking alternative routes when faced with obstacles. This, in turn, nurtures the perception that “there is a way

out” in the face of stress and trauma, thereby fortifying psychosocial resilience. Individuals with high levels of psychosocial resilience accumulate experiences of “I managed to cope” after difficult events, which strengthens their belief that they can overcome similar challenges in the future. Because resilience enhances abilities to cope with stress, utilize social support, and find meaning, a person begins to view not only the present but also the future as more manageable. In short: “A hopeful woman transforms not only her own story but also the stories of the girls who come after her.”

Keywords: woman; psychosocial resilience; hope; coping

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Kolektif Direniş ve Dayanışma: Kadın Hakaretleri, Sivil Toplum ve Dayanışma Ağları *

Eda SEVİNİN, Mor Çatı Gönüllüsü, eda@morcati.org.tr

Özet:

Eda Sevinin konuşmasında, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın 1980'lerin sonundan itibaren devam eden feminist mücadelenin bir parçası olarak tanımlamıştır. 1990 yılında kurulan Mor Çatı, kadınların maruz kaldığı şiddete karşı kadından kadına feminist dayanışma amacıyla kurulmuş bir kadın örgütüdür. O dönemde kadına yönelik şiddetin hem hukuki hem de toplumsal düzeyde büyük ölçüde görünmez kılınmakta, hatta yargı kararlarıyla meşru kabul edilmekteydi. Eda Sevinin, bu duruma karşı feminist kadınların örgütlenerek bilinç yükseltme grupları oluşturduklarını; bu gruplar aracılığıyla kadınların yaşadıkları şiddetin bireysel bir sorun değil, birçok kadının paylaştığı ortak bir deneyim olduğunu fark ettiklerini aktarmıştır. Sevinin, Mor Çatı'nın temel yaklaşımının kadına yönelik şiddeti bireysel nedenler üzerinden değil, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve patriyarkal yapı bağlamında ele almak olduğunu vurgulamıştır. Bu çerçevede şiddetin sorumluluğunun kadınlara yüklenmesine karşı çıktığı; erkek şiddetinin nedenlerinin doğru biçimde tanımlanmasının, etkili politika ve müdahalelerin geliştirilmesi açısından belirleyici olduğu belirtilmiştir. Mor Çatı'da dayanışmanın hiyerarşik olmayan, yatay bir ilişki temelinde kurulduğu ve şiddete maruz kalan kadınların kendi yaşamlarına ilişkin kararların dayanışmanın merkezinde yer aldığı ifade edilmiştir.

Konuşmanın sonuç bölümünde Mor Çatı'nın, kadınları pasif mağdurlar olarak değil, güçlenme sürecinin aktif özneleri olarak ele alan bir feminist dayanışma modeli sunduğu belirtilmiştir. Kadından kadına öğrenme, eşlik etme ve kolektif deneyim paylaşımı temeline dayanan bu yaklaşımın; kadın örgütleri, belediyeler ve farklı illerden katılımcılarla yürütülen ortak çalışmalar aracılığıyla yaygınlaştığı ve sürdürülebilir bir mücadele alanı oluşturduğu vurgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: kadın hareketi; sivil toplum; dayanışma

*Konuşmacı özeti Sempozyum Sekreteryası tarafından oluşturulmuştur.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Collective Resistance and Solidarity: Women's Movements, Civil Society, and Solidarity Networks *

Eda SEVİNİN, Mor Çatı Volunteer, eda@morcati.org.tr

Abstract:

In her presentation, Eda Sevin defined the Mor Çatı Women's Shelter Foundation as part of the feminist struggle that has continued since the late 1980s. Established in 1990, Mor Çatı is a women's organization founded with the aim of feminist solidarity among women against the violence experienced by women. At that time, violence against women was largely rendered invisible at both legal and societal levels and was even considered legitimate through judicial decisions. Eda Sevin stated that, in response to this situation, feminist women organized and formed consciousness-raising groups; through these groups, women realized that the violence they experienced was not an individual problem but a shared experience among many women. Sevin emphasized that the fundamental approach of Mor Çatı is to address violence against women not through individual causes but within the context of gender inequality and patriarchal structures. In this framework, it was stated that attributing responsibility for violence to women is opposed and that correctly identifying the causes of male violence is decisive for the development of effective policies and interventions. It was expressed that solidarity in Mor Çatı is established on the basis of a non-hierarchical, horizontal relationship and that women subjected to violence are at the center of solidarity in decisions regarding their own lives.

In the concluding part of the presentation, it was stated that Mor Çatı offers a feminist solidarity model that considers women not as passive victims, but as active subjects of the empowerment process. It was emphasized that this approach, based on woman-to-woman learning, accompaniment, and the sharing of collective experiences, has expanded through joint work carried out with women's organizations, municipalities, and participants from different provinces and has created a sustainable field of struggle.

Keywords: women's movement; civil society; solidarity

*The speaker abstract was prepared by the Symposium Secretariat.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

The Safeguarding Role of Mental Health Nurses and Its Significance for Women's Mental Health*

Betül SAVAŞ, Rn, MSc, Essex Partnership University NHS Foundation Trust, England, betul.savas@nhs.net

Abstract:

Betül Savaş stated in her presentation that the concept of safeguarding is a multidisciplinary approach aimed at protecting the safety, rights, and well-being of adults, requiring the collaboration of health services, social services, law enforcement agencies, and third sector organizations. She indicated that safeguarding plays a critical role not only when abuse occurs, but also in the prevention of abuse. She stated that this approach aims to ensure physical, emotional, social, and psychological safety by placing the individual's autonomy, preferences, and human rights at the center, and that in the United Kingdom it is supported by legal regulations and national guidelines. Providing examples of these, Savaş stated that the assessment process related to violence is based not only on the individual's statement but also on professional observation and reports, and that the principle of proportionality is taken as a basis in interventions.

In the concluding part of the presentation, it was stated that the six key principles of the safeguarding approach are *empowerment, prevention, proportionality, protection, partnership ve accountability*. It was emphasized that NICE guidelines and local Safeguarding Adults Boards support inter-agency coordination and early identification. It was also stated that women and individuals with mental health problems are at higher risk of abuse, and that covert forms of abuse such as coercive control can often be overlooked. Therefore, it was expressed that, in addition to trauma-informed, gender-sensitive, and multi-agency interventions, the use of structures such as MARAC and MAPPA is important for effective protection.

Keywords: safeguarding, mental health, women, nurse

*The speaker abstract was prepared by the Symposium Secretariat.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Kriz Zamanlarında Kadın Liderliği ve Görünürlük: Afetler

Devlet Nizam, Hemşire, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İncay Topçuoğlu Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, nizamdevlet@gmail.com

Özet:

Afetlerde kadınların ön saflardaki katılımı vardır. Afetlerde kadınlar, sağlık hizmeti, eğitim, kapasite geliştirme ve savunuculukta önemli roller üstlenirler. Bazı değerlendirmeler, insani yardım çalışanlarının önemli bir bölümünün kadın olduğunu ve bu durumun kriz yanıtlarının daha kapsayıcı olmasına katkıda bulunduğunu vurgulamaktadır. Kadınların empati, kapsayıcılık ve iletişim becerilerinin kriz yönetiminde etkili olduğu, bu özelliklerin toplumun güvenini ve iş birliğini artırdığı belirtilmektedir. Kriz zamanlarında kadın liderliği daha kapsayıcı karar alma, iletişimde empati ve toplum uyumunu artırma potansiyeline sahiptir; buna karşın yapısal engeller, görünürlük eksikliği ve kaynak yetersizlikleri başarıyı sınırlar.

Özellikle COVID-19 dönemine ilişkin çalışmalar, kadın liderlerin empati odaklı iletişim, erken önlem alma ve halk uyumunu artırmadaki rollerini belgelemiştir. COVID-19 döneminde, kadın liderliğindeki bazı yönetim birimlerinin daha düşük ölüm oranları ve daha yüksek kamu sağlığı uyumuna sahip olduğunu göstermiştir. Krizlerde lider davranışı yalnızca anlık müdahaleyi değil, toplumsal güveni, uyumu ve uzun dönem iyileşmeyi belirler; dolayısıyla liderlikte cinsiyetin rolünü anlamak afet yönetiminin etkinliği açısından kritiktir. Dilbilimsel ve davranışsal analizler, kadın liderlerin hem "sıcaklık" hem de "yeterlik" sinyalleri vererek takipçi güveni oluşturduğunu ortaya koymuştur. Diğer taraftan kadınların kriz bağlamında önemli roller üstlenmesine rağmen akademik ve politika sahnesinde yeterince temsil edilmedikleri ve görünürlüklerinin düşük kaldığı bildirilmiştir. Bu durum hem karar alma mekanizmalarında kadın bakış açılarının eksik kalmasına hem de kadın liderlik deneyimlerinin yeterince belgelenmemesine yol açar. Kadın liderlerin kriz yönetimindeki başarıları ve karşılaştıkları zorluklar literatürde iki yönlü bir resim sunar: bazı çalışmalar kadın liderlerin daha etkili kriz iletişimi ve erken müdahale stratejileri uyguladığını gösterirken, diğer çalışmalar yapısal engeller nedeniyle başarılarının sınırlanabildiğini raporlar.

Depremde hemşire olmak... Her bireyin günlük yaşantılarından ve çalışma hayatından edindiği bir çok davranış biçimi vardır. Önemli olan ise teoride bulunan bilgileri pratik

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

yaşama doğru bir şekilde aktarabilmektir. Yani felaket anında doğru ve ivedilikle karar vermeli ve vaktinde

müdahale edilmelidir. Unutulmamalıdır ki doğru karar, doğru zamanda verilir. Hemşireler kendilerini ve bakım sundukları bireyleri en az zararla kurtarabilmek için en doğru davranış biçiminin bu olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Herhangi bir konuda doğru karar verebilmek için öncelikle o konu her yönüyle iyi anlaşılmalıdır. Hemşireler, afet zamanlarında daha donanımlı ve sağduyulu kişiler olarak örnek davranışlarda bulunur. Bir konu hakkında birden fazla çözüm önerisi geliştirmek ve bu çözümlerin sonuçlarını değerlendirmek, daha doğru bir seçim yapılmasını sağlar. Sağlık alanında hizmet alan öğrencilerin, psikolojik destek yöntemlerini öğrenmesi hem kendi hem de hastaların stres ve duygularını yönetebilmesi açısından çok önemlidir. Bunu sağlamak için huzurevleri, çocuk evleri ve rehabilitasyon merkezleri gibi kurumları ziyaret ederek, travmatik durumlarla baş etme konusunda deneyim kazanabilirler. Afet anında bir sağlık çalışanı olarak hangi görevleri üstleneceğini bilmek, mesleki rol ve sorumluluğu kavramak için gereklidir; ayrıca bu süreçte iş birliği ve iletişim becerilerini geliştirmek de büyük önem taşır. Bu nedenle bir sağlık çalışanı takım çalışmalarına katılmalı, etkili iletişim teknikleri öğrenmeli ve geri bildirim alıp vermelidir.

Bir sağlık çalışanı, mesleğini sevgiyle icra etmeli, her zaman bilimsel gelişmeler doğrultusunda kendini geliştirmeli, mesleğinin gereği olarak sorumluluk almaktan kaçınmamalı

Anahtar kelimeler: liderlik; kadın; krizler; afetler

Kaynaklar

Korkmaz, E., Erbaş, D. H., Azizoğlu, H., Koç, B. İ., & Aslan, F. E. (2023). Depremzede hemşire bir felakette yardımcı olabilir mi? 2023 Pazarcık depremi üzerine deneyimler. *Kocaeli Med J*, 12(3), 395-401.

Tosun, M. (2024). Afetler ve Toplumsal Cinsiyet Sorunu: Kadınların Afetlerdeki Rolü ve Eşitsizlikler. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 581-614. <https://doi.org/10.21798/kadem.2024.164>

Patel, P., Meagher, K., El Achi, N., Ekzayez, A., Sullivan, R., & Bowsher, G. (2020). "Having more women humanitarian leaders will help transform the humanitarian system": challenges and opportunities for women leaders in conflict and humanitarian health. *Conflict and health*, 14(1), 84. <https://doi.org/10.1186/s13031-020-00330-9>

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Sergent, K., & Stajkovic, A. D. (2020). Women's leadership is associated with fewer deaths during the COVID-19 crisis: Quantitative and qualitative analyses of United States governors. *The Journal of applied psychology*, 105(8), 771–783. <https://doi.org/10.1037/apl0000577>

Len, J. K. S., Tajuddin, D., Mohammed, R. U., Jidwin, A. P., & David, J. (2022).

Women's Effective Leadership Roles During the Covid-19 Pandemic Crisis: Truth or Fable? *Global Conference on Business and Social Sciences Proceeding*, 14(2), 1-1. [https://doi.org/10.35609/gcbssproceeding.2022.2\(43\)](https://doi.org/10.35609/gcbssproceeding.2022.2(43))

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Women's Leadership and Visibility During Crisis: Disasters

Devlet Nizam, Registered Nurse, Gaziantep Metropolitan Municipality Inayet Topçuoğlu Hospital, Neonatal Intensive Care Unit, Türkiye, nizamdevlet@gmail.com

Abstract:

Women are at the forefront of disaster response. In disasters, women play important roles in healthcare, education, capacity building and advocacy. Some assessments emphasise that a significant proportion of humanitarian aid workers are women and that this contributes to more inclusive crisis responses. It is noted that women's empathy, inclusiveness and communication skills are effective in crisis management, and that these characteristics increase community trust and cooperation. In times of crisis, women's leadership has the potential to increase inclusive decision-making, empathy in communication and community cohesion; however, structural barriers, lack of visibility and resource constraints limit success.

Studies, particularly those concerning the COVID-19 period, have documented the roles of female leaders in empathy-focused communication, early intervention, and increasing public compliance. During the COVID-19 period, it has been demonstrated that some management units led by women had lower mortality rates and higher public health compliance. Leadership behaviour in crises determines not only immediate intervention but also social trust, compliance, and long-term recovery; therefore, understanding the role of gender in leadership is critical to the effectiveness of disaster management. Linguistic and behavioural analyses have revealed that female leaders build follower trust by signalling both 'warmth' and 'competence.' On the other hand, it has been reported that although women take on important roles in crisis contexts, they are underrepresented in academia and politics and remain largely invisible. This situation leads to a lack of female perspectives in decision-making mechanisms and insufficient documentation of female leadership experiences. The successes and challenges of women leaders in crisis management present a two-sided picture in the literature: while some studies show that women leaders implement more effective crisis communication and early intervention strategies, other studies report that their successes can be limited due to structural barriers.

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Being a nurse during an earthquake... Every individual has many behavioural patterns acquired from their daily lives and work. What is important is being able to correctly transfer theoretical knowledge into practical life. In other words, in times of disaster, decisions must

be made correctly and promptly, and intervention must be timely. It should not be forgotten that the right decision is the one made at the right time. It is an indisputable fact that the most appropriate behaviour for nurses is to rescue themselves and the individuals they care for with the least possible harm. In order to make the right decision on any issue, that issue must first be thoroughly understood. Nurses set an example by being more equipped and sensible during disasters. Developing multiple solutions for an issue and evaluating the outcomes of these solutions enables a more accurate choice to be made. It is crucial for students in the healthcare field to learn psychological support methods to manage both their own and their patients' stress and emotions. To achieve this, they can gain experience in coping with traumatic situations by visiting institutions such as nursing homes, children's homes, and rehabilitation centres. Knowing what duties to undertake as a healthcare worker during a disaster is essential for understanding one's professional role and responsibilities; developing cooperation and communication skills is also of great importance during this process. Therefore, a healthcare worker should participate in teamwork, learn effective communication techniques, and give and receive feedback.

A healthcare professional should perform their job with love, always improve themselves in line with scientific developments, and not shy away from taking responsibility as required by their profession.

Keywords: leadership; women; crises; disasters.

References:

Korkmaz, E., Erbaş, D. H., Azizoğlu, H., Koç, B. İ., & Aslan, F. E. (2023). Can a Nurse in an Earthquake Help in a Disaster? Experiences on the 2023 Pazarcık Earthquake. *Kocaeli Med J* 2023;12(3):395-401, doi: 10.5505/ktd.2023.04207

Tosun, M. (2024). Disasters and Gender Issues: Women's Role in Disasters, and Inequalities, *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 581-614. <https://doi.org/10.21798/kadem.2024.164>

Patel, P., Meagher, K., El Achi, N., Ekzayez, A., Sullivan, R., & Bowsher, G. (2020). "Having more women humanitarian leaders will help transform the humanitarian system": challenges and opportunities for women

1. ULUSLARARASI KADIN RUH SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

leaders in conflict and humanitarian health. *Conflict and health*, 14(1), 84.
<https://doi.org/10.1186/s13031-020-00330-9>

Sergent, K., & Stajkovic, A. D. (2020). Women's leadership is associated with fewer deaths during the COVID-19 crisis: Quantitative and qualitative analyses of United States governors. *The Journal of applied psychology*, 105(8), 771–783. <https://doi.org/10.1037/apl0000577>

Len, J. K. S., Tajuddin, D., Mohammed, R. U., Jidwin, A. P., & David, J. (2022). Women's Effective Leadership Roles During the Covid-19 Pandemic Crisis: Truth or Fable? *Global Conference on Business and Social Sciences Proceeding*, 14(2), 1-1. [https://doi.org/10.35609/gcbssproceeding.2022.2\(43\)](https://doi.org/10.35609/gcbssproceeding.2022.2(43)).